

Панзига О. М.
Чернігівський національний педагогічний університет імені Т.Г. Шеченка
К.п.н., професор Сажко Л.А.

**ТИПОВІ ПОМИЛКИ ПРИ ВИВЧЕННІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ЯК ДРУГОЇ
ІНОЗЕМНОЇ МОВИ**

В процесі вивчення іноземних мов абсолютно природно виникає проблема появи помилок та їх корекції. Як свідчить власний досвід викладання німецької мови, студенти дійсно мають труднощі різноманітного характеру, що призводить до виникнення типових помилок. Під типовими помилками розуміють певні типи помилок, що регулярно повторюються [1, с. 182].

Німецька мова – як іноземна мова переважно виступає «учасницею» трилінгвізму, або мультилінгвізму, тобто взаємодії рідної мови (РМ), першої іноземної (ІМ1) і другої іноземної мови (ІМ2). Як ми знаємо, при контактуванні різних мовних систем має місце інтерференція, яка виражається у відхиленнях від норми і системи ІМ2 під впливом РМ, а також ІМ1 на всіх рівнях – фонетичному, лексико-семантичному, лексико-граматичному, синтаксичному. В цьому випадку мова йде про помилки інтерференційного характеру, які є закономірними та неминучими, особливо на початковому етапі вивчення німецької мови як ІМ2.

Важливим моментом у взаємодії РМ-ІМ1-ІМ2 є спорідненість мов. Англійська мова належить до однієї групи мов з німецькою мовою, а отже є більше споріднених факторів, ніж з РМ (українською чи російською), і як наслідок ІМ1 (англійська) має сильніший вплив на ІМ2 (німецьку), відбувається перенос структур, що у разі їх невідповідності, спричиняє помилки. РМ теж не можна залишати поза увагою, бо в деяких моментах студент може спиратися на знання з РМ і теж здійснювати перенос позитивний (трансфер) або ж негативний (інтерференція).

Спорідненість ІМ1 (англійської) і ІМ2 (німецької), вищий рівень володіння компетентностями ІМ1, частіше вживання студентами ІМ1 спричиняють, на нашу думку, помилки на лексичному рівні. Велика кількість слів, схожих за звучанням (*family* і *Familie*, *interest* і *Interesse*) призводить до прямого вживання знайомої форми (*garden* замість *Garten*), або ж її трансформації (*Son* замість *Sohn*). Приклади слів, схожих за звучанням, які можуть вживатися з помилками:

Німецька мова - <i>oge</i>	Англійська мова - <i>ogist</i>
<i>Philologe</i>	<i>philologist</i>
Німецька мова - <i>se</i>	Англійська мова - <i>sis</i>
<i>Diagnose</i>	<i>diagnosis</i>
Німецька мова - <i>ik</i>	Англійська мова - <i>ics</i>
<i>Mathematik</i>	<i>mathematics</i>

Наступна група слів, схожих за формою, але різних за значенням. Ці лексичні одиниці – це «неправильні когнати», або ж «неправильні друзі перекладача».

bekommen	get	become	werden
Note	mark	note	Notiz, Note

В цьому контексті варто звернути увагу на полісемантичність: наприклад, дієслово *know* (знати) відповідає двом німецьким дієсловам *kennen* і *wissen*.

На рівні орфографії типовими помилками є: написання іменників з великої літери; написання літери *k* замість англійської *c* (*contact* – *Kontakt*); правильне написання в орфографії [ʃ] (*Shuh* – *shoe* - *Schuh*); різне вживання подвійних приголосних (*individual* - *individuell*); ігнорування умлаутів (*wahlen* замість *wählen*); написання німецьких складних слів за зразком англійських (*Sommer Abend* - *summer evening*).

На рівні граматики типовими помилками є: вживання артикля (*he is a teacher* – *er ist Lehrer*); утворення ступенів порівняння (*mehr interessant* замість *interessanter*); використання часових форм (*Perfekt*, *Präteritum* – *past simple*); дієслівне керування (*такого явища в англійській мові нема*); вживання прийменників і їх керування; відмінювання прикметників.

Синтаксис також створює багато проблем для студентів: порядок слів в реченнях з модальними дієслова, рамкова конструкція, порядок слів підрядного речення [2].

Щоб виявити моменти інтерференції і в подальшому уникнути подібних помилок, слід аналізувати зроблені помилки. Ми говоримо про рефлексію помилок, тобто усвідомлення помилок. В цьому можуть допомогти вправи на виявлення схожостей та відмінностей, прогнозування помилок та їх аналіз. Наприклад, студентам пропонуються речення с виділеними помилками, завдання для студентів виправити помилки і пояснити, що саме спричинило її, до якої із запропонованих категорій вона належить. Подібні вправи корисні не лише в плані виправлення і усвідомлення помилок, а й також в досягненні професійної мети майбутніх педагогів. Ми переконані, що виправлення помилок викладачем повинно бути спрямоване в першу чергу на формування самоконтролю, при цьому зовнішній контроль має зменшуватися із формуванням самостійності студентів.

Отже активне залучення знань студентів, аналіз і усвідомлення помилок сприяє результативному оволодінню іноземною мовою.

Використана література:

1. Азимов Э.Г., Щукин А.Н. Новый словарь методических терминов и понятий (теория и практика обучения языкам). – М.: Издательство ИКАР, 2009. – 448с.
2. Spiropoulou Paulina-Panajota „Fehler im Tertiärsprachunterricht” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ecml.at/documents/relresearch/Spiropoloulou.pdf>